

BUDAPEST RÉGISÉGEI

XXVII.

BUDAPEST, 1991

BUDAPEST RÉGISÉGEI

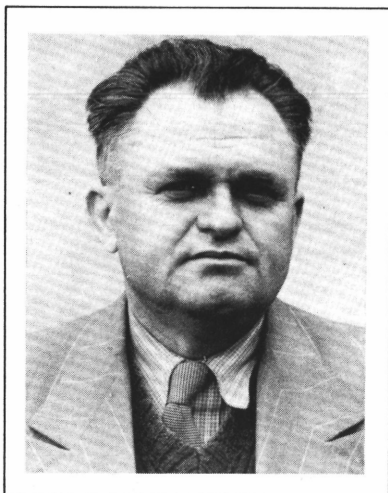
XXVII.

BUDAPEST, 1991

Szerkesztették: Dr. Selmeczi László
Dr. Kaba Melinda

ISSN 0133-1892

Dr. SZILÁGYI JÁNOS (1907–1988)

1907. október 17-én Debrecenben született. Tanulmányait a híres ddebreceni kollégiumban, majd az itteni egyetemen végezte. 1933-ban latin-történelem szakos diplomát kapott és még ebben az évben Budapesten Alföldi Andrásnál doktorált. 1947-ben a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen római hadtörténetből magántanári címet szerzett. 1953-ban tudományos munkássága elismeréseként megkapta a történettudományok kandidátusi fokozatát.

Szűkebb kutatási területe a római hadtörténet volt, amihez több oldalról különféle módszerekkel nyúlt, mint pl. a téglabélyegek feloldása és magyarázata, feliratok megfejtése és értékelése, katonai objektumok feltárása és az eredmények összekapcsolása.

Nemzetközi hírnevet hozott számára a pannóniai bélyeges téglák rendszerezése, amely munka még 1935-ben jelent meg a *Dissertationes Pannonicae* sorozatban. Ez a mű máig érvényes kéziönv maradt, annak ellenére, hogy az elmúlt fél évszázad folyamán éppen a limes-kutatás erőteljes felfutása következtében a téglabélyegek mennyisége tetemesen gyarapodott. Az 1942-ben megjelent „Budapest története” c. monográfiában Szilágyi János írta az „Aquincum helyőrségei” c. fejezetet, s ez a dolgozat voltaképpen Pannonia hadrendjének az első összefoglalása. Az alaptémát kisebb cikkekkkel és két nagyobb tanulmánnyal egészítette ki „Roman garrisons stationed at the Northern Pannonian Quad frontier sector of the Empire”, valamint „Adatok a belső pannóniai városok katonai jelentőségéhez” címen. Előzőben a 2. századra vonatkozó, utóbbiban a 4. századra utaló ismereteket összegezte.

Szilágyi János 1935-től 1971-ig – nyugdíjba menetelig – a Budapesti Történeti Múzeumban (korábbi nevén a Fővárosi Múzeumokban) dolgozott. A szóban

forgó időszakot a *nagy leletmentések – kis tervásatások* címmel jellemezhetnők. Közvetlenül a 2. világháború előtt és után hatalmas építkezések indultak Óbudán az aquincumi légióstábor és katonaváros helyén. Ezzel magyarázható, hogy Sz. J. évenként több kisebb-nagyobb lélegzetű feltárást irányított itt 35 éven át! Közülük a legjelentősebb eredményt – és nemzetközi elismerést – az aquincumi helytartói palota ásatása hozta. A kutatás két szakaszban 1941–43 és 1950–56 években folyt az épület romterületén. A publikációk is több részletben jelentek meg a Budapest Régiségeiben. Szilágyi felismerte az épület eredeti funkcióját, tisztázta az alaprajzát, kifejtette a történetét.

Az óbudai ásatások fő célja 1950–1970 között az aquincumi légióstábor lokalizálása és feltárása, valamint periódusainak a szétválasztása lett volna. A sűrűn lakott modern városrészben azonban még tervásatásokkal sem lehetett megoldani ezt a feladatot. Eredményt csupán 1973 után az ún. óbudai szanálásokhoz kapcsolódó régészeti munkák hoztak, amihez közvetve Sz. J. is hozzájárult korábbi munkásságával. Ugyanis alapvető érdeme, hogy mindig gyorsan, rövid időn belül tette közzé ásatási eredményeit, s ezeket az adatokat jól tudta hasznosítani az óbudán 1971–1988 között ásató régész-csapat. A Budapest Régiségeiben és az Archaelógiai Értesítőben jelentek meg előzetes jelentései az óbudai, illetve az aquincumi ásatásokról. S a Budapesti Történeti Múzeum Adattára őrizi ma több tucatnyi kis jegyzetfüzetét, noteszét, amelyekben saját számára egyéni kódrendszerével rögzítette ásatási megfigyeléseit. Mind tudományos értékű összefoglaló műveinek, mind a népszerűsítő kategóriába sorolható kiadványainak a fő erénye, hogy saját ásatási tapasztalataira épül mondandójuk.

A hazai és a nemzetközi szakirodalomban Sz. J. legismertebb műve az „Aquincum” című monográfia, ami 1956-ban jelent meg magyarul, majd németül. A kiadvány a római város történetéről, társadalmáról, településeiről ad összefoglalást gazdag illusztrációs anyaggal. A témát továbbfejlesztve 1968-ban a Realencyklopedie hasábjain jelentette meg „Aquincum” címszóval. Főként topográfiai megállapításait az 1970 óta tartó óbudai ásások természetesen módosították, ennek ellenére az idézett két mű a továbbiakban is nélkülözhetetlen marad az aquincumi kutatások számára gazdag irodalmi anyaga és csak itt olvasható eredeti forrásanyaga miatt.

Szilágyi ismeretterjesztő munkáinak egynémelyike is maradandó értékű, gondolunk pl. az „Aquincumi amfiteatrumok” c. kiadványra, vagy a „Beszéljenek a kőemlékek” c. kőtári vezetőre. Tipikus példái ugyanis a magyar muzeológia 2. világháború utáni erőteljes törekvésének, hogy magas szinten művelje az országot, kultúrához szoktassa a múzeumba látogató közönséget.

1947-ben, amikor Szilágyi Jánost az Aquincumi Múzeum igazgatójává nevezték ki, a nagy elődök – Kuzsinszky Bálint és Nagy Lajos – emlékével kellett megküzdenie, illetve igényességükhöz kellett felzárkóznia. A körülmények úgy hozták, hogy rövid időn

belül talán még náluk is több lehetőséghez jutott: 1947–1961 között tizenöt éven át szinte egyidőben betöltötte mindazon posztokat, ami a magyar régész számára egyáltalában elérhető. A Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat titkára, az MTA Régészeti Bizottságának titkára, az MTA Római Albizottságának elnöke, az Archaeológiai Értesítő szerkesztője, az Acta Archaeologica Hungarica, az Acta Antiqua, az Antik Tanulmányok és a Budapest Régiségei szerkesztőbizottságának tagja. Előad az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Régészeti Tanszékén. Résztvesz számos külföldi nemzetközi kongresszuson a limes-kutatás, az epigraphia kutatása, az EIRENE rendezvényein.

1947-től az Aquincumi Múzeum igazgatója, 1952-től az Aquincumi Múzeummal egyesített Fővárosi Régészeti és Ásatási Intézetből kialakított BTM Régészeti Osztályának a vezetője, ugyanakkor a BTM főigazgató helyettese. 1961-ben a BTM főigazgatója.

A felsorolt funkciók és megbízások révén másfél évtizeden át teljes áttekintést kapott a magyar régészet eredményeiről. Befolyással volt mind a budapesti, mind az országos munkákra, akár ásatásról, akár a feltárt eredmények publikálásáról volt szó. A magyar régészet történetében csupán Rómernek volt ennyi lehetőség a kezében (mindössze egyetlen évtizedig) éppen 100 évvel korábban...

Bibliográfia

Szilágyi János megjelent művei

Monográfiák – Monographien

1. A pannoniai bélyeges téglák. Inscriptionem tegularum Pannonicarum. DissPann II. 1. Bp. 1933.
2. A dáciai erődrendszer helyőrségei és a katonai téglabélyegek. (Die Besatzungen des Verteidigungssystem von Dazien und ihre Ziegelstempel.)

DissPann II. 21. Bp. 1946.

3. Aquincum (ung.) Bp. 1956.
4. Aquincum (deutsch) Bp. 1956.

Cikkek, tanulmányok – Aufsätze

5. Az ala I. Hispanorum újabb emléke Aquincumban. (ung.) BpR XII (1937) 275–278.
6. Aquincum megszállása. (Die römische Okkupation von Aquincum.) LA I. DissPann II.10. Bp. 1938. 287–311.
7. Domitianus-korabeli római sírkő az esztergomi Múzeumban. (Römischer Militärgrabstein aus der Zeit des Domitianus im Museum von Esztergom. AÉ 51 (1938) 45–54, 130–131.
8. Aquincum helyőrségének újabb feliratos emlékei (ung.) BTM 8 (1940) 1–13.
9. Az aquincumi helyőrség csapattestei (ung.) TBM 9 (1941) 231–246.
10. Római csapattestek bélyeges téglái Magyarvistán. (De tegulis sigillatis exercitus romani in pago Magyarvista repertis.) Közlemények az Erdélyi Nem-

zeti Múzeum Érem- és Régiségtárából. I. (1941) 117–121.

11. Az I. Valentinianus alatt készült bélyeges téglák eloszlása a Duna balpartján. (Die Verteilung der Ziegelstempel aus der Zeit Valentinians aus den Festungen am linken Ufer der Donau) AÉ II. (1941) 60–61.
12. Az aquincumi római táborparancsnok palotája és belső díszítményei (Il Palazzo de commandate del campo militare di Aquincum dell'eta romana, con gli ornamenti) Szépművészet 2 (1941) 203–204, 210.
13. Ókori bélyeges téglák a Veszprém vármegyei Múzeumban. DuSz 9 (1942) 144, 145.
14. Pannoniai római segédcsapattestek bélyeges téglái és táborhelyei. (Römische Auxiliar-Truppen-

- körper, ihre Ziegelstempel und Lagerstätten in Pannonien.) AÉ III (1942) 173–189.
15. Dácia nyugati határának első védelmi vonala és helyőrségei (Die Reste Verteidigungslinie an der Westgrenze Daciens und ihre Garnisonen.) Közlemények az Erdélyi Nemzeti Múzeum Érem- és Régiségtárából. 3 (1943) 88–98.
 16. Aquincum helyőrsége (ung.) BpTört II. köt. Bp. 1942. 486–524.
 17. Az Aquincumi Múzeum kutatása és gyarapodása 1936–1942 évek folyamán. (Die Forschungen und Neuerwerbungen des Museums von Aquincum in den Jahren 1936–1942.) BpR XIII (1943) 337–357, 528–536.
 18. A Fővárosi Múzeum római kori kutatásai és az Aquincumi Múzeum gyarapodása az 1943–1944-es években. (The Roman Researches of the Municipal Museum and the new acquisitions of the Museum of Aquincum in the years 1943–1944.) BpR XIV (1945) 453–467.
 19. Az aquincumi helytartói palota. Der Legatenpalast in Aquincum. BpR XIV (1945) 31–153.
 20. Intercisa helyőrsége. The garrison of Intercisa. Magyar Múzeum 1947. Bp. 1948. 8–12., 41–42.
 21. Kutatások Aquincumban. I. Úti órallomás a Csúcshegy tövében. II. A Rákospatak-menti római kori erődítmény és fahíd. (Les fouilles d'Aquincum. I. Poste de sentinelle près d'une route au pied du Csúcshegy. II. Une forteresse romaine au bord ruisseau Rákos a Budapest (Transaquincum) AÉ 76 (1949) 67–79.
 22. Az aquincumi (egyszerű) lakóháztípusok. (Les types de maison d'habitation d'Aquincum.) AÉ 77 (1950) 84–90.
 23. Adatok a belső pannoniai városok katonai jelentőségéhez. (Daten zur militärischen Bedeutung der Binnenpannonischen Städte.) AÉ 77 (1950) 19–30.
 24. Agancseszköz Aquincumból. Примечания к статье М. Габори: Первобытный тип наконечника стрелы из рога оленя." AÉ 77 (1950) 106–107.
 25. Nyitott csarnok és körös építmény (sétacsarnok és színház?) az aquincumi katonai kolóniában. Une galerie ouverte et une edifice circulaire (Galerie de promenade et théâtre? dans la colonie militaire d'Aquincum) BpR XV (1950) 479–499.
 26. Legújabb talált írásos emlékek Aquincum életéhez. (Contributions épigraphiques a la vie d'Aquincum.) BpR XV (1950) 451–472.
 27. Újabb adatok Aquincum és Pannonia hadtörténetéhez. (Neue Beiträge zur pannonischen Garnisons-Geschichte) BpR XV (1950) 513–534.
 28. De duabus inscriptionibus Aquinci nuper repertis AAnt 1 (1951) 191–200.
 29. Római kori építmény az óbudai Hajógyár-szigeten. Építés-Építész 3 (1951) 550–559.
 30. Előzetes jelentés az Aquincumi Múzeum ásatásairól és új szerzeményeiről az 1949–50-es évekből. AÉ 78 (1951) 121–138.
 31. Roman garrisons stationed at the Northern Pannonian–Quad frontier sectors of the Empire. AAH 2 (1952) 189–222.
 32. A katonai súlypont változása a Római Birodalom határtartományaiban. (ung.) AÉ 80 (1953) 74–77.
 33. Les variations des centres de prépondérance militaire dans les provinces frontieres de l'Empire Romain. AAnt II (1953) 117–223.
 34. Ein Ziegelstein mit Zauberformel aus dem Palast des Statthalters in Aquincum. AAnt II (1954) 305–310.
 35. Varázsszöveges írásos téglá az aquincumi helytartói palotából (ung.) AT 1 (1954) 272–275.
 36. Előszó. Intercisa. AH XXXIII (1954) V–IX.
 37. Vorwort. Intercisa. AH XXXIII (1954) 5–10.
 38. Az aquincumi legióstábor erődítésrendszerének és kiterjedésének kérdéséhez. (ung.) AT 2 (1955) 91–96.
 39. A római kori ásatások fontosabb eredményei Budapest területén és az Aquincumi Múzeum értékesebb gyarapodása az 1951–53. években. (Wichtige Ergebnisse römerzeitlicher Ausgrabungen im Gebiet von Budapest und wertvolle – Bereicherungen des Museums in Aquincum in den Jahren. 1951–1953.) BpR XVI (1955) 387–426.
 40. Az aquincumi légioستábor erődítésrendszerének és kiterjedésének kérdéséhez. (ung.) AT II (1955) 91–96.
 41. Das topographische Bild von Aquincum nach den neuesten Forschungen = Programme et discours, des chercheurs hongrois a la Conference Archéologique de l'Academie Hongroise des Sciences. Bp. 1955. 205–210.
 42. Die Bedeutung von Aquincum im Spiegel der neuesten Ausgrabungen = Carnuntina. Ergebnisse der Forschung über die Grenzprovinzen des römischen Reiches. Vorträge beim Internationalen Kongress der Altertumsforscher. II. Internationaler Limeskongress. Carnuntum. 1955. Graz–Köln. Böhlau (1956) 187–194. Römische Forschungen in Niederösterreich. 3.
 43. Barbár betörések és belső harcok Aquincum területén (Barbareneinfälle und innere Kämpfe im Raum von Aquincum.) TBM XI (1956) 9–27.
 44. Внутренние борьбы и вторжения "варваров" в районе Аквинкума. Luites interieures et incursions des „Barbares" dans la region d'Aquincum. AAnt 5 (1957) 309–322.
 45. Erforschung der Limes-Strecke im Bereich von Aquincum in Limes Studien. Vorträge des 3. Internationalen Limeskongresses in Rheinfelden. 1957. Basel. 1959. (Schriften des Institutes für Ur und Frühgeschichte der Schweiz. 14.)
 46. Beschriftete und Bezeichnete Ziegel. AH XXXVI (1957) 7–17.
 47. Az aquincumi helytartói palota. Der Statthalterpalast von Aquincum. BpR XVIII (1958) 53–77.
 48. Adatok az átlagos élettartam kérdéseiről Aquincumban és Pannonia más részeiben. I–II. (ung.) AT 6 (1959) 31–80, 221–243.

49. Beiträge zur Statistik der Sterblichkeit in der Westeuropäischen Provinzen des römischen Imperiums. AAH 13 (1961) 125–155. –
50. Zur Frage der durchschnittlichen Lebensdauer in der römischen Kaiserzeit. Berlin, 1961. Sozialökonomische Verhältnisse im Alten Orient und im Klassischen Altertum. 1961. 285–289.
51. Kőfeliratok az Aquincumi Múzeum régi gyűjtéséből. I. – Steininschriften aus der alten Sammlung des Museums von Aquincum. I. AÉ 92 (1965) 182–191.
52. –Horler Miklós: A Flórián téri római kori fürdő (ung.) BpMű II. Bp. 1962. 335–338.
53. –Horler Miklós: A Korvin Ottó utcai római katonai amphiátrum. (ung.) in BMű II. Bp. 1962. 405–408.
54. –Horler Miklós: Korvin Ottó utca 63. Római Táborvárosi Múzeum. (ung.) in Budapest Műemlékei II. Bp. 1962. 403–404.
55. –Horler Miklós: Hajógyári sziget. Római kori helytartói palota romjai. (ung.) in BpMű II. Bp. 1962. 352–360.
56. –Horler Miklós: Szentendrei út 181–203. (ung.) BpMű II. Bp. 1962. 452–492.
57. –Horler Miklós: Feltárt és visszatemetett római kori emlékek. III. kerület. (ung.) BpMű II. Bp. 1962. 515–518.
58. Beiträge zur Statistik der Sterblichkeit in der illyrischen Provinzgruppe und Norditalien. (Gallia Padana) AAH 14 (1962) 297–396.
59. Die Sterblichkeit in der Städten Mittel und Süditaliens sowie in Hispanien in der römischen Kaiserzeit. AAH 15 (1963) 130–224.
60. Prices and wages in the western provinces of the Roman Empire. AAnt XI (1963) 325–389.
61. Újabb adatok az aquincumi légiostábor kiterjedésének és védelmi rendszerének kutatásához. (ung.) AT 10 (1963) 316–318.
62. Aravisci in KPauy I. Stuttgart 1964. 489–490.
63. Breuci in KPauy. I. Stuttgart. 1964. 943.
64. Brigetio. in KPauy. I. Stuttgart. 1964. 945.
65. Aquincum in KPauy. I. Stuttgart. 1964. 480–481.
66. Die Sterblichkeit in den nordafrikanischen Provinzen. I. AAH 17 (1965) 309–334.
67. Zur Entwicklung des Preis und Lohnverhältnisses in der römischen Kaiserzeit = Neue Beiträge zur Geschichte der Alten Welt. II. Berlin. 1965. 133–139.
68. Die Sterblichkeit in den nordafrikanischen Provinzen. II. AAH 18 (1966) 235–277.
69. Einige Merkmale der späten städtischen Kultur von Aquincum. Helikon (Messina) 6. 1966. 660–664.
70. Zu den Statuenpreisen in der römischen Kaiserzeit. Graz. 1966 (Corolla memoria E. Swoboda dedicata) 212–224.
71. Óbuda a római korban. in TtK 10 (1966) 452–455.
72. Emona in KPauy. Stuttgart. 2 (1967) 1581.
73. Intercisa in KPauy. Stuttgart 2 (1967) 1420.
74. Illyricum in KPauy. Stuttgart 2 (1967) 1367–9.
75. Die Sterblichkeit in den nordafrikanischen Provinzen III. AAH 19 (1967) 26–59.
76. Kőfeliratok az Aquincumi Múzeum régi gyűjtéséből II. (Steininschriften aus der alten Sammlung des Museums von Aquincum.) AÉ 94 (1967) 70–79.
77. Zur Entwicklung der Baukosten in den westlichen Provinzen in der römischen Kaiserzeit. AV 19 (1968) 111–117.
78. Aquincum in: PWRE Supplbd. 11 (1968) Stuttgart 61–131.
79. Kőfeliratok az Aquincumi Múzeum régi gyűjtéséből III. (Steininschriften aus der alten Sammlung des Museums von Aquincum. III. AÉ 96 (1969) 72–82.
80. Belgae im: Vorort von Pannonia Inferior. Collection Latomus Volume 102. Hommages a Marcel Renard. II. Bruxelles. 1969. 708–714.
81. Matrica in KPauy. 3. Stuttgart 1969. 1581.
82. Lugio in KPauy. 3. Stuttgart 1969. 769.
83. Mursa, Mursella in KPauy. 3. Stuttgart. 1969. 1474–1475.
84. Marus in KPauy. 3. Stuttgart. 1969. 1060.
85. Inschriften mit historischen Hintergrund aus Aquincum in Acta of the Fifth Epigraphic Congress. Oxford. 1967. 1971, 311–316.
86. Adatok az aquincumi helytartói villacsoport keletkezéséhez. Zum Entstehen der Villengruppe des Statthalters von Aquincum. AÉ 98 (1971) 53–59.
87. Vitás és közöletlen római kori kőfeliratok az Aquincumi Múzeumból. Umstrittene und unveröffentlichte Steininschriften aus dem Museum zu Aquincum. BpR XXII (1971) 301–328.
88. Neviodunum in KPauy. 4. Stuttgart. 1972. 87.
89. Ziegelstempel. in PWRE X (1972) München 433–446.
90. Kérdéses kőfeliratok Aquincumból. Problematische Steinaltarischriften aus Aquincum. BpR XXIII (1973) 159–169.
91. Közöletlen kőfeliratok Aquincumból. (Unveröffentlichte Steininschriften aus Aquincum. BpR XXIII (1973) 147–158.
92. Sopianae in KPauy. 5. Stuttgart. 1975. 282.
93. Siscia in KPauy. 5. Stuttgart. 1975. 213.
94. Sirmium in KPauy. 5. Stuttgart. 1975. 213.

Könyvismertetések (Besprechungen)

95. Paulovics I.: Lapidarium Savariense. Római kőemlékek felállítása a szombathelyi Múzeumban. Szombathely. 1943. Századok LXXVIII (1944) 573.
96. Korek J.: A Badeni kultúra temetője Alsónémedin. I. Régészeti feldolgozás. MTAK II. 1951. 41–63. AÉ 78 (1951) 143.

97. *Harmatta J.*: A hun aranyj. MTAK II (1951) 123–187. AÉ 78 (1951) 143.
98. *Fülep F.*: A magyar régészet öt éves terve. MTAK II. 1951. 3–10. AÉ 78 (1951) 142.
99. *Vértes L.*: Újabb ásások az istállóskői barlangban. MTAK II (1951) 11–40. AÉ 78 (1951) 142.
100. *E. Brödner*: Untersuchungen an den Caracalla Therme. DeutschArchInst. Berlin 1951. – AÉ 79 (1952) 206–207.
101. *Radnóti A.–Gerő L.*: A Balaton régészeti és történeti emlékei. Bp. 1952. – AÉ 80 (1953) 73–74.
102. *Radnóti A.*: Pannoniai városok élete a korai feudalizmusban. MTAK II (1954) 489–504; MTAK II (1954) 509–534.
103. AAH I (1951) – AÉ 82 (1955) 112–113.
104. *E. Swoboda*: Carnuntum, seine Geschichte und seine Denkmäler. Wien. 1953. – BpR XVI (1955) 435–440.
105. AAH II (1952) – AÉ 83 (1956) 104–106.
106. AAH III (1953) – AÉ 83 (1956) 234.
107. AAH VII (1956) – AÉ 83 (1956) 97.
108. AAH IV–V (1954) – AÉ 84 (1957) 91–93.
109. AAH VI (1955) – AÉ 84 (1957) 223–224.
110. Inscriptions latines de l'Algerie. Tome. II. Paris. 1957. AT IV (1957) 318.
111. Kölner Jahrbuch für Vor und Frühgeschichte I. AÉ 84 (1957) 234.
112. Carnuntina. Ergebnisse der Forschung über die Grenzprovinzen des römischen Reiches. Vorträge beim Internationalen Congress der Altertumswissenschaftler Carnuntum. 1955. Graz–Köln. 1956. 203 – AT IV (1957) 150–151.
113. *W. Krämer*: Cambodunumforschungen 1953. I. – AÉ 85 (1958) 226.
114. *H. Petrikovits*: Novaesium, der römische Neuss. Köln–Graz 1957. – AT V (1958) 127.
115. *R. Fellmann*: Die Schweiz zur Römerzeit. Basel. 1957. AT VI (1958) 127.
116. *E. Swoboda*: Carnuntum. Seine Geschichte und seine denkmäler. 3. Aufl. Graz. 1958. – AT V (1958) 304–305.
117. AAH VIII (1957) – AÉ 86 (1959) 217–219.
118. *Baradez J.*: Tipasa. Alger. 1957. – AÉ 86 (1959) 107–108.
119. Kölner Jahrbuch für Vor und Frühgeschichte. 2. Band. Berlin. 1956. – AÉ 86 (1959) 109–110.
120. Carnuntum Jahrbuch 1957. Wien. 1958. – AÉ 86 (1959) 237.
121. *Fellmann R.*: Die Principia des Legionslager Vindonissa und Zentralgebäude der römischen Lager und Kastelle. Brugg. 1958. – AÉ 86 (1959) 105–106.
122. Limesstudien. Vorträge des 3. Internationalen Limeskongresses in Rheinfelden. Basel. 1957. – Basel 1959. AÉ 87 (1960) 258–259.
123. Kölner Jahrbuch für Vor und Frühgeschichte 3 (1958) Berlin 1958. – AÉ 87 (1960) 257–258.
124. AAH 11 (1959) – AÉ 88 (1961) 136–137.
125. AAH 12 (1960). – AÉ 88 (1961) 300–301.
126. *Kretschmer F.*: Die Entwicklungsgeschichte des antiken Bades und das Bad auf den Magdalensberg. Düsseldorf. 1961. – AÉ 89 (1962) 125–126.
127. AAH 13 (1961) – AÉ 90 (1963) 128.
128. Studien zu den Anfängen des europäischen Städtewesens = Lindau Konstanz. 1958. – BpR XX (1963) 571–572.
129. *Fülep F.*: Pécs római kori emlékei. (Die Römerzeit in Pécs) Bp. 1964. Művészet 5 (1964) VIII. 45–46.
130. AAH 14 (1962) – AÉ 92 (1965) 97.
131. AAH 15 (1963) – AÉ 92 (1965) 250.
132. AAH 20 (1968) – AÉ 97 (1970) 137.

Népszerűsítő munkák, múzeumi katalógusok Populärwissenschaftliche Arbeiten, Museumskatalogue

133. Aquincum. Officina. Bp. 1939.
134. Aquincum. Officina. Bp. 1943.
135. Aquincum. (English ed.) Officina. Bp. 1944.
136. Az aquincumi helytartói palota. Budapest 1947. 376–377.
137. Egérke, az aquincumi rabszolga. Budapest, 1947. 105.
138. Les monuments de la civilisation romaine sur le territoire de Budapest. Ville de Budapest. 1949.
139. Остатки художества римской эпохи на территории Будапешта. Budapest, 1949.
140. Beszéljenek a kőemlékek. Vezető az Aquincumi Múzeum írásos kőemlékei között. Bp. 1949.
141. Aquincum. Budapesti Séták. Bp. 1956. TIT
142. Kereskedelem 2000 évvel ezelőtt. Kirakat. 1957. VI.
143. Aquincum (russisch) Bp. 1960.
144. Акцинкум, главный город нижней Паннонии. Путеводитель. Budapest, 1960.
145. A tűzrendészet fejlődése az őskortól a modern időkig. BM Országos Tűzrendészeti Parancsnokság. Bp. 1960.
146. Magyarország tűzoltó vonatkozású emlékei a római korból. (Archäologisches Andenkenmaterial über die römerzeitlichen Feuerwehreinrichtungen in Ungarn) Bp. 1960.
147. Az aquincumi amfiteátrumok (ung.) Képzőművészeti Alap. Műemlékeink. 5. Bp. 1956.
148. Az Aquincumi Múzeum. TBM XVI (1964) 11–18.
149. Az Aquincumi Múzeum új kiállításáról. AÉ 91 (1964) 125–126.
150. A helytartók erődpalotája Aquincumban. A BTM tevékenysége a felszabadulástól napjainkig. Bp. 1965. 42–46.
151. Árak és bérek a római császárkorban. ÉT 1965. 51–54.
152. Brigetio. ML I. 1965. 303–304.
153. Aquincum. ML I. 1965. 89–91.
154. Aelius Hadrianus aquincumi palotája. ÉT 22 (1967) 980–986.

155. Honismeret és régészet. BP. 1973. (Honismereti útmutató. Szakkörvezetők számára.) 15. Népműv. Prop. Iroda.

156. A tűzvédelem az ókori Római Birodalomban. (Römerzeitliche Feuerwehreinrichtungen in Ungarn und in Alt-Rom.) Tűzoltó Múzeum Évkönyve. I. (1984) 21–96.

Szemle – Rundschau

157. A III. számú római Limeskongresszus (ung.) AT V (1958) 145–146.

158. Nagy Lajos (1897–1946) – in Századok LXXX (1945–46) 308–309.

Rövidítések

AAH Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae
AAnt Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae
AH Archaeologica Hungarica
ÁÉ Archaeológiai Értesítő
AT Antik Tanulmányok
AV Arheoloski Vestnik
BpR Budapest Régiségei
BpMü Budapest Műemlékei
BpTört Budapest Története
DissPann Dissertationes Pannonicae ex Instituto Numismatico et Archaeologico Universitatis Budapestiensis provenientes

DuSz Dunántúli Szemle, Szombathely
ÉT Élet és Tudomány
KPauly Der Kleine Pauly
ML Művészeti Lexikon
MTAK Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi Történeti Tudományos Osztályának Közleményei
PWRE Pauly-Wissowa: Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft, Stuttgart
TBM Tanulmányok Budapest Múltjából
TIT Tudományos Ismeretterjesztő Társulat ungarisch

Abbildungen

Abb. 1. Neueröffnung des Museums von Aquincum nach dem 2. Weltkrieg in 1947. Ansprache: Bürgermeister József Bognár.

Abb. 2. Teilansicht der neugestalteten Ausstellung im Museum von Aquincum 1947.

Abb. 3. Die sog. Strasse mit Steinsärgen im Ruinenfeld von Aquincum, oberhalb der Mauerreste der Basilika in der Bürgerstadt.

Abb. 4. Lageplan der erschossenen Ruinen in der Bürgerstadt von Aquincum. (Hervorgehoben die Ausgrabungen von J. Szilágyi.)

Képjegyzék

1. kép Az Aquincumi Múzeum megnyitója a II. világháború után, 1947-ben. Beszédet mond: Bognár József polgármester.

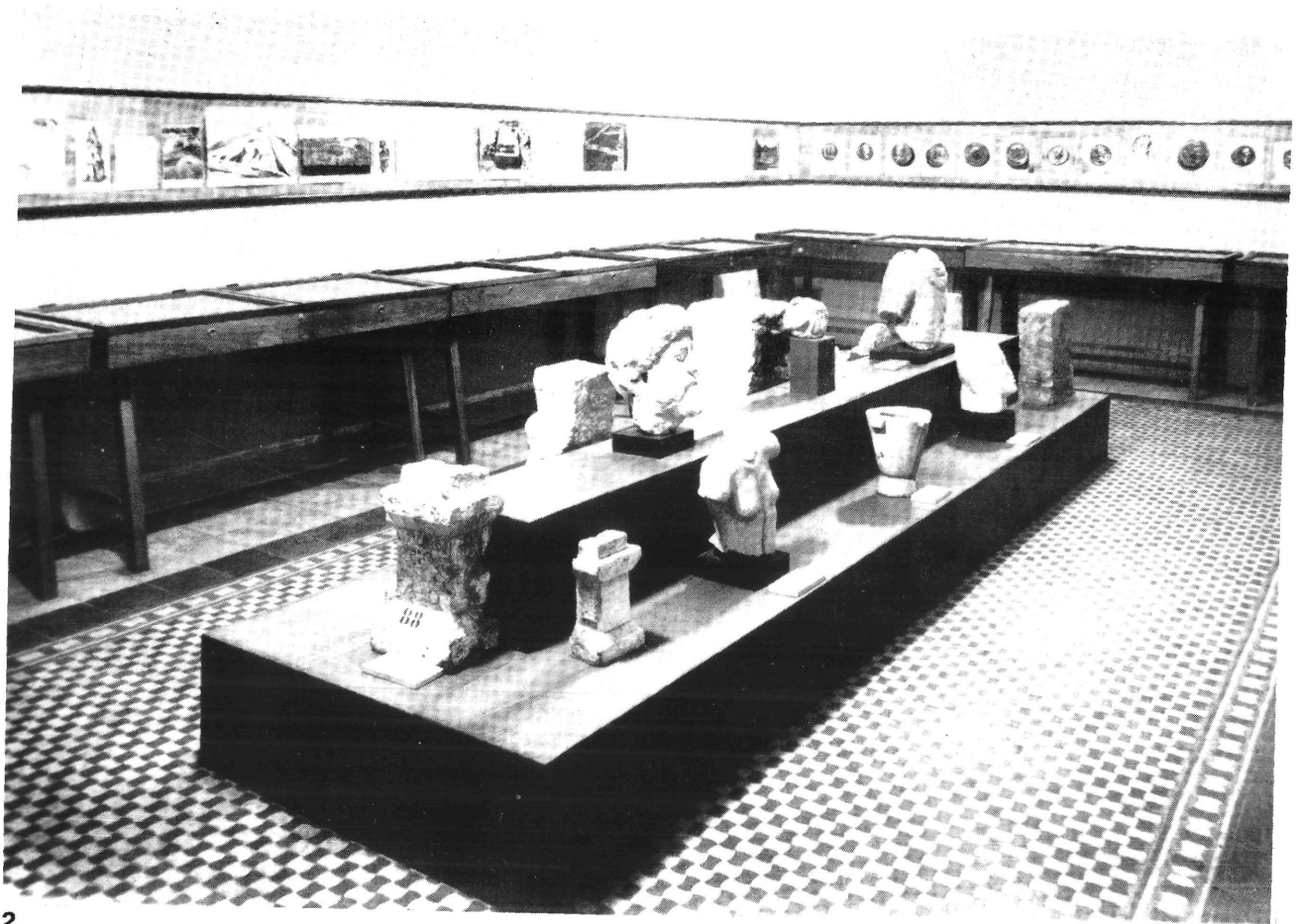
2. kép Az Aquincumi Múzeum újjárendezett kiállításának részlete 1947-ben.

3. kép Az ún. kőkoporsós út az aquincumi romterületen, a polgárvárosi Basilika falmaradványai fölött.

4. kép Az aquincumi polgárváros feltárt romjainak helyszínrajza (kiemelve Szilágyi J. ásatai).

Póczy Klára – Szirmai Krisztina

2

3

AQVINCVM POLGÁRVÁROS

0 100 m

